

60/2007. (X. 17.) AB határozat

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottságnak az országos népszavazás kitűzésére irányuló kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítése tárgyában hozott határozata ellen benyújtott kifogások alapján - *dr. Bragyova András* és *dr. Lévay Miklós* alkotmánybírók párhuzamos indokolásával - meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság 154/2007. (VI. 25.) OVB határozatát helybenhagyja.
Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

Indokolás

I.

1. Az Országos Választási Bizottság (a továbbiakban: OVB) 566/2006. (XI. 20.) OVB határozatával úgy döntött, hogy a Fidesz-Magyar Polgári Szövetség és a Kereszténydemokrata Néppárt által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítését megtagadja. Az aláírásgyűjtő íven a következő kérdés szerepel: „Egyetért-e Ön azzal, hogy az államilag támogatott felsőfokú tanulmányokat folytató hallgatóknak ne kelljen képzési hozzájárulást fizetniük?”

Az OVB álláspontja szerint a kezdeményezésben szereplő kérdésben az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésének *f*) pontjára, valamint arra tekintettel, hogy a kérdés burkoltan alkotmánymódosítást kiváltó jellegű, nem lehet országos népszavazást tartani.

Az Alkotmánybíróság a 15/2007. (III. 9.) AB határozatban (a továbbiakban: Abh1.) az 566/2006. (XI. 20.) OVB határozatot megsemmisítette, és az OVB-t új eljárásra utasította. Az Abh1.-ben az Alkotmánybíróság megállapította, hogy „az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésének *f*) pontja azt jelenti, hogy a kormányprogram egészéről nem tartható népszavazás”. Megállapította továbbá, hogy „a jelen ügyben a kérdés nem irányul az Alkotmány módosítására. Eredményes népszavazásból az Országgyűlésnek nem keletkezne olyan jogalkotási kötelezettsége, amely csak az Alkotmány módosításával teljesíthető” (ABK 2007. március, 233, 235.).

Megismételt eljárásában az OVB a népszavazási kezdeményezés aláírásgyűjtő íve mintapéldányának hitelesítését a 105/2007. (III. 29.) OVB határozattal ismét megtagadta. E határozatában az OVB arra hivatkozott, hogy egy eredményes népszavazás következtében, amely a törvényalkotót a képzési hozzájárulás eltörlésére kötelezné, a felsőoktatási intézmények ily módon kieső bevételeit a központi költségvetési források átcsoportosításával kellene pótolni, ami szükségessé teheti a költségvetés bevételi oldalának utólagos korrekcióját is. Határozatában az OVB fenntartotta azt az érvt, hogy a határidők törvényi rendezésére vonatkozó szabály hiányában többféle, a hatályos alkotmány kereteit egyaránt túllépő eredménnyel, és ehhez kapcsolódó lehetséges értelmezéssel zárulna a népszavazás. Ezért a kérdés burkoltan alkotmánymódosító jellege is a hitelesítés akadályát képezi.

Az Alkotmánybíróság a 32/2007. (VI. 6.) AB határozatban (a továbbiakban: Abh2.) megállapította, hogy eredményes népszavazás esetén a kérdésekből nem következik a 2007. évi állami költségvetésről szóló törvény módosítása. Továbbá mivel az Alkotmánybíróság már az Abh1.-ben eldöntötte, hogy a képzési hozzájárulásról tartandó népszavazás burkoltan sem eredményezi az Alkotmány módosítását, ezért az Abh2.-ben ezt a kérdést érdemben nem vizsgálta (ABK 2007. június, 477,480.).

A képzési hozzájárulás eltörlésére irányuló népszavazási kezdeményezés harmadszori vizsgálata során az OVB az aláírásgyűjtő ív mintapéldányát hitelesítette. Az OVB határozata a Magyar Közlöny 2007. évi 81. számában, 2007. június 27-i dátummal jelent meg.

2. A határozat ellen a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 130. §-ának (1) bekezdésében meghatározott tizenöt napos határidőn belül több kifogás érkezett az Alkotmánybírósághoz. Az Alkotmánybíróság a kifogásokat a Ve. 130. § (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelően soron kívül bírálta el.

2.1. A legtöbb kifogás tartalmilag arra hivatkozik, hogy a képzési hozzájárulásról az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésének *a*) pontjára tekintettel nem lehet népszavazást tartani. Ezek egyike előadja, hogy az e pontban meghatározott tilalom általános jellegű, nem a hatályos tárgyevi költségvetési törvényre korlátozódik, hanem a mindenkorai költségvetésre. A kifogás szerint, mivel az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény 21. §-a értelmében a központi költségvetés bevételeit képezik a központi költségvetési szervek tevékenységéből származó

bevételek is, így a képzési hozzájárulás, mint bevételi forrás a Magyar Köztársaság 2007. évi költségvetéséről szóló 2006. évi CXXXVII. törvény (a továbbiakban: Kötv.) XX. fejezetének 2. címébe sorolható.

Több kifogás szerint a népszavazás megengedhetősége szempontjából nincs különbség a költségvetés bevételi és kiadási oldala között; a kettő szoros összefüggése miatt a megkülönböztetés közgazdaságilag értelmezhetetlen.

2.2. Három kifogás szerint a képzési hozzájárulásról az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésének *f*) pontja alapján nincs helye népszavazásnak. E kifogások tartalma szerint az OVB által jóváhagyott kérdések (a képzési hozzájárulás, vizitdíj, illetve kórházi napidíj eltörléséről) külön-külön nem meritik ki a kormányprogram minőségét, így e tekintetben nem minősülnek tiltott tárgykörbe tartozó kérdésnek, de együttesen igen. Az OVB-nek tehát vizsgálnia kellett volna a kérdések „kumulatív hatását”, ugyanis a kezdeményezések összességükben veszélyeztetik a kormányozhatóságot.

2.3. Számos kifogás hivatkozott arra is, hogy az OVB nem vette figyelembe azt az új körülményt, melyet az Alkotmánybíróság 27/2007. (V. 17.) AB határozatában megállapított, miszerint a népszavazási kezdeményezés tárgyában meghozott döntés időbeli hatálya meddig terjed. A feltenni kívánt kérdésből nem derül ki, hogy az esetleges eredményes ügydöntő népszavazáson hozott döntés meddig kötelezi az Országgyűlést. Az egyik kifogás szerint, amíg az Országgyűlés nem szünteti meg a mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenességet, addig nincs helye népszavazásnak.

2.4. Az egyik kifogás hivatkozott arra, hogy a képzési hozzájárulás bevezetését megelőzően „az államilag támogatott (ingyenes) és államilag nem támogatott (fizetős)” felsőoktatási rendszerben a felsőoktatásban résztvevőket anyagi viszonyaik szerint megosztották, és hátrányosan megkülönböztették. A kifogás tartalma szerint a képzési hozzájárulás megszüntetése sértené az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdését, így erről nincs helye népszavazásnak.

2.5. Több kifogás a jogi érvek részletes kifejtése nélkül arra hivatkozott, hogy a képzési hozzájárulás eltörléséről szóló népszavazás - más népszavazási kezdeményezésekkel együttesen - politikai indíttatású, és joggal való visszaélést valósít meg. Emiatt az OVB nem hitelesíthette volna az aláírásgyűjtő ív mintapéldányát.

Az Alkotmánybíróság a kifogásokat az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat (ABH 2003, 2065.) 28. § (1) bekezdése alapján egyesítette és egy eljárásban bírálta el.

II.

A kifogások elbírálásánál figyelembe vett jogszabályok:

1. Az Alkotmány érintett rendelkezései:

„2. § (...)

(2) A Magyar Köztársaságban minden hatalom a népé, amely a népszuverenitást választott képviselői útján, valamint közvetlenül gyakorolja. (...)

28/C. § (...)

(2) Országos népszavazást kell tartani legalább 200 000 választópolgár kezdeményezésére.

(3) Ha az országos népszavazást el kell rendelni, az eredményes népszavazás alapján hozott döntés az Országgyűlésre kötelező. (...)

(5) Nem lehet országos népszavazást tartani:

a) a költségvetésről, a költségvetés végrehajtásáról, a központi adónemekről és illetékekről, a vámokról, valamint a helyi adók központi feltételeiről szóló törvények tartalmáról, (...)

f) a Kormány programjáról,”

2. A Ve. érintett rendelkezései:

„29/B. § (1) A választási bizottság határozattal dönt. A határozatot - meghozatala napján - írásba kell foglalni.

(2) A határozatnak tartalmaznia kell

a) a választási bizottság megnevezését, a határozat számát,

b) a kérelmező nevét és lakóhelyét (székhelyét),

c) az ügy tárgyának megjelölését,

d) a rendelkező részben a választási bizottság döntését, a fellebbezés (bírószági felülvizsgálat iránti kérelem) lehetőségéről való tájékoztatást,

e) az indokolásban a megállapított tényállást és az annak alapjául elfogadott bizonyítékokat, a kérelmező által megjelölt, de mellőzött bizonyítást és a mellőzés indokait, valamint azokat a jogszabályhelyeket, amelyek alapján a választási bizottság a határozatot hozta. (...)

116. § Az I-X. fejezet, valamint a 89. §, a 99/O. § rendelkezéseit az országos népszavazáson a jelen fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. (...)

130. § (1) Az Országos Választási Bizottságnak az aláírásgyűjtő ív, illetőleg a konkrét kérdés hitelesítésével kapcsolatos döntése elleni kifogást a határozat közzétételét követő tizenöt napon belül lehet - az Alkotmánybírósághoz címezve - az Országos Választási Bizottsághoz benyújtani. (...)

(3) Az Alkotmánybíróság a kifogást soron kívül bírálja el. Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság, illetőleg az Országgyűlés határozatát helybenhagyja, vagy azt megsemmisíti, és az Országos Választási Bizottságot, illetőleg az Országgyűlést új eljárásra utasítja.”

3. Az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) érintett rendelkezései:

„10. § Az Országos Választási Bizottság megtagadja az aláírásgyűjtő ív hitelesítését, ha (...)

b) a kérdésben nem lehet országos népszavazást tartani,”

III.

A kifogások nem megalapozottak.

1. Az Alkotmánybíróság hatáskörét a jelen ügyben az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 1. §-a h) pontjának megfelelően a Ve. 130. §-a határozza meg. Az Alkotmánybíróság eljárása ebben a hatáskörben jogorvoslati természetű. Az Alkotmánybíróság az OVB határozatában, valamint a kifogásban foglaltak alapján azt vizsgálja, hogy az OVB az aláírásgyűjtő ív hitelesítése során az Alkotmánynak és az irányadó törvényeknek megfelelően járt-e el [63/2002. (XII. 3.) AB határozat, ABH 2002, 342, 344.]. Az Alkotmánybíróság feladatát e hatáskörben eljárva is alkotmányos jogállásával és rendeltetésével összhangban látja el [25/1999. (VII. 7.) AB határozat, ABH 1999, 251, 256.].

2. Az Abh2. részletesen elemezte a képzési hozzájárulás költségvetési érintettségét, és megállapította, hogy a népszavazási kezdeményezés nem ütközik az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésének a) pontjában megjelölt tiltott tárgykörbe. E határozatában az Alkotmánybíróság rámutatott, hogy „[a] képzési hozzájárulás (...) nem a központi költségvetés, hanem a felsőoktatási intézmény saját bevétele. (...) Ha a népszavazási kezdeményezésben szereplő kérdésben tartott népszavazás eredményes, akkor az Országgyűlésnek nem a Kötv.-t, hanem az Ftv. 53. § (1) bekezdését kell módosítania” (ABK 2007. június, 477, 480.). Ezért az Alkotmánybíróság jelen eljárásában a népszavazási kezdeményezés költségvetési törvénnyel való kapcsolatát érdemben nem vizsgálta.

Nem megalapozottak a kifogások a tekintetben, hogy az Abh2. különbséget tett volna a költségvetés bevételi és kiadási oldala között. A határozat nem azért semmisítette meg az OVB határozatát, és utasította a testületet új eljárásra, mert csak jövőbeli költségvetési kiadásokról nem lehet népszavazást kezdeményezni, hanem azért, mert a képzési hozzájárulás eltörlésére vonatkozó kérdésből nem következik okszerűen a Kötv., mint az Alkotmányban tiltott tárgykörként megjelölt törvény módosítása.

3. Ezt követően az Alkotmánybíróság azokat a kifogásokat vizsgálta, amely szerint az OVB által 2007. június 25-én elbírált népszavazási kérdések együttesen elérik a „kormányprogram minőségét”.

Az Abh1. részletesen vizsgálta a képzési hozzájárulásról szóló népszavazási kezdeményezés megengedhetőségét az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésének f) pontja vonatkozásában, és megállapította, hogy e pontban meghatározott tiltott tárgykör vizsgálata során figyelembe kell venni a kormányforma sajátosságait. Az Alkotmánybíróság rámutatott, hogy „[a]miatt, hogy az Alkotmány 33. § (3) bekezdése alapján a miniszterelnök megválasztásáról, valamint a Kormány programjának az elfogadásáról az Országgyűlés egyszerre határoz, a tartandó eredményes ügydöntő népszavazás szükségszerűen érintené a miniszterelnök személyét. Ez ellentétes azzal, hogy az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésének d) pontja alapján az Országgyűlés hatáskörébe tartozó személyi kérdésben nem lehet népszavazást tartani. Az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésének f) pontjában meghatározott tilalom tehát tartalmilag a miniszterelnök személyéről szóló népszavazást zárja ki. Az Alkotmány 28/C. §-a (5) bekezdésének f) pontja azt jelenti, hogy a kormányprogram egészéről nem tartható népszavazás. Az Alkotmánynak ez a rendelkezése nem zárja ki azonban, hogy a kormányprogram egyes elemeiről népszavazás döntsön, nem érintve a miniszterelnök, a Kormány és az Országgyűlés kapcsolatrendszerét, a miniszterelnök személyéről való döntést” (ABK 2007. március, 233, 235.).

Az Alkotmánybíróság előre bocsátja, hogy ebben az eljárásában nincs hatásköre arra, hogy e kérdés és más népszavazási kezdeményezések együttes politikai, társadalmi, gazdasági hatását vizsgálja. Hasonlóképp nem terjed ki a vizsgálata sem a népszavazási kezdeményezés célszerűségére, sem a kezdeményező politikai motivációjára. E hatáskörében az Alkotmánybíróság - az eljárás jogorvoslati jellegéből kifolyólag - azt vizsgálja, hogy a népszavazásra bocsátandó kérdés, illetve az OVB határozata megfelel-e az Alkotmány és az Nsztv. rendelkezéseinek.

A kormányprogram egyes elemeiről szóló népszavazás abban az esetben sem jelenti tartalmilag a miniszterelnök személyéről szóló döntést, ha azon a választópolgárok több kérdésre egyidejűleg adnak választ. Alkotmányjogi értelemben az egyes kérdések függetlenek egymástól, nincs akadálya annak, hogy a választópolgárok az egyes

kérdésekre eltérő válaszokat adjanak, vagy csak meghatározott kérdésekre válaszoljanak. Erre tekintettel nem akadály a képzési hozzájárulás eltörléséről szóló népszavazási kezdeményezés hitelesítésének az, hogy más, kormányprogram egyes elemeiről szóló népszavazási kezdeményezés is folyamatban van.

4. Az Abh1. vizsgálta már azt is, hogy a kérdés hitelesítését kizáró okot jelent-e az, hogy a népszavazásról szóló hatályos alkotmányi és törvényi rendelkezések alapján jelenleg nem dönthető el, mennyi időre köteleznék a népszavazás eredménye a törvényhozást. E határozatában az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a képzési hozzájárulásról szóló kérdés nem eredményez burkolt alkotmánymódosítást „[e]redményes népszavazásból az Országgyűlésnek nem keletkezne olyan jogalkotási kötelezettsége, amely csak az Alkotmány módosításával teljesíthető” (ABK 2007. március, 233, 235.).

Az Abh2. - a 27/2007. (V. 17.) AB határozat (ABK 2007. május, 387.) meghozatalát követően - ismételt megállapította, hogy a kérdés nem jelent burkolt alkotmánymódosítást.

Az Alkotmánybíróság utal arra, hogy az OVB jelen ügyben vizsgált határozatának indokolása figyelembe vette az Alkotmánybíróság 27/2007. (V. 17.) AB határozatát.

Az Alkotmánybíróság megalapozottnak tartja az OVB határozatnak azt az álláspontját, hogy a hitelesítésről szóló döntése során mind az OVB, mind jogorvoslati eljárásában az Alkotmánybíróság igazodik a fennálló helyzethez, vagyis ezt alapul véve dönt a népszavazási kezdeményezés aláírásgyűjtő íve mintapéldányának hitelesítéséről, illetve annak megtagadásáról. Az Alkotmánybíróság szerint az OVB helyesen állapította meg, hogy megismételt eljárásban vizsgálnia kell: az időközben bekövetkezett jogi változások befolyásolják-e a népszavazási kezdeményezés megítélését.

Az Alkotmánybíróság szerint megalapozottnak állapította meg az OVB határozat azt is, hogy a jelen esetben, a hitelesítés óta eltelt időben, a jogi helyzetben nem következett be olyan változás, amely befolyásolná a jelen népszavazási kezdeményezés érdemi, alkotmányjogi megítélését. Ilyen, az Abh2. vagy a 154/2007. (VI. 25.) OVB határozat elfogadását követően bekövetkezett változásra a kifogást tévők sem hivatkoztak.

Erről a kérdéssel népszavazást még nem tartottak, így annak a szabálynak a hiánya, hogy ugyanabban a kérdésben mennyi időn belül nem lehet kitézni vagy kezdeményezni újabb népszavazást, ebben az ügyben nem befolyásolja a kérdés hitelesíthetőségéről szóló érdemi döntést.

Az Alkotmánybíróság minderre figyelemmel megállapítja, hogy a népszavazás kötőerejére vonatkozó szabályozás hiánya miatt a jelen kérdést illetően nincs helye az aláírásgyűjtő ív mintapéldánya hitelesítése megtagadásának.

5. Az Alkotmánybíróság azt vizsgálta ezt követően, hogy egy eredményes népszavazás következményeként a képzési hozzájárulás megszüntetése az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdésébe ütköző hátrányos megkülönböztetést eredményezne-e.

Az Alkotmánybíróság a 15/2003. (IV. 18.) AB határozatban megállapította, hogy „[a]z Alkotmány egésze és az alkotmányos rendelkezések [elsősorban az Alkotmány 8. § (2) bekezdés, a 28/C. § (3) bekezdés, valamint a 77. § (2) bekezdés] összefüggései, valamint azok együttes vizsgálata alapján megállapítható, hogy az Alkotmánybíróság - alkotmányos rendeltetésével összhangban - a kifogás és az OVB határozat keretein belül adott ügyben megvizsgálhatja a kérdést abból a szempontból is, hogy az annak alapján lefolytatott népszavazás eredménye nyilvánvaló módon nem kötelezi-e a jogalkotót alapjog lényeges tartalmát sértő törvény megalkotására” (ABH 2003, 208, 213.).

Jelen esetben azonban a képzési hozzájárulás megszüntetéséről szóló népszavazás és az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdése között nincs alkotmányjogilag értékelhető összefüggés. Az Alkotmány hátrányos megkülönböztetést tiltó szakaszából nem következik tandíjfizetési kötelezettség, ezért a képzési hozzájárulás eltörlése sem eredményezne alkotmányellenes helyzetet. Emiatt a kifogás e tekintetben sem megalapozott.

6. Az Alkotmánybíróság eljárása során - mint azt jelen határozata indokolásának III. 3. pontjában megfogalmazta - azt vizsgálja, hogy a népszavazásra bocsátandó kérdés, illetve az OVB határozata megfelel-e az Alkotmány és az Nsztv. rendelkezéseinek. Ettől eltérő más kérdésekről való állásfoglalás nem tartozik az Alkotmánybíróság hatáskörébe. Az Alkotmánybíróság ezért a kifogások ama érveit, amelyek nem arról szólnak, hogy a képzési hozzájárulás eltörléséről szóló népszavazási kezdeményezés az Alkotmánynak és az Nsztv.-nek megfelel-e, érdemben nem vizsgálta.

7. Az OVB-határozat indokolásának III. pontja megállapítja, hogy „az Országos Választási Bizottság (...) továbbra is fenntartja azt a szakmai álláspontját, hogy a népszavazási kezdeményezés (...) az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdése a) pontjában meghatározott, a költségvetés tárgykörébe tartozó kérdés, és mint ilyen az Alkotmányban szabályozott tiltott tárgykörök közé tartozik.”

Az OVB-határozat indokolásának IV. pontja pedig azt tartalmazza, hogy az OVB megerősítve látja azt a korábbi érvét, mely szerint a jelen kérdés hitelesítésének akadályát képezne „a kérdés burkoltan alkotmánymódosítást kiváltó jellege”.

Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy a Ve. 116. §-a folytán alkalmazandó 29/B. § (2) bekezdés e) pontja értelmében az OVB határozatának tartalmaznia kell „az indokolásban a megállapított tényállást és az annak alapjául elfogadott bizonyítékokat, a kérelmező által megjelölt, de mellőzött bizonyítást és a mellőzés indokait, valamint azokat a jogszabályhelyeket, amelyek alapján a választási bizottság a határozatot hozta.”

E rendelkezésekből, amelyek kötelezően meghatározzák az OVB-határozat tartalmát, az következik, hogy más az OVB szóban lévő jogkörben hozott határozatai nem tartalmazhatnak.

A jelen esetben megállapítható, hogy az OVB-határozat indokolása III. és IV. pontjai olyan kérdéseket tárgyalnak, amelyekről a megismételt eljárásban - figyelemmel az Alkotmánybíróság korábbi határozatára - az OVB-nek már nem kellett volna állást foglalnia.

Az OVB határozat indokolásának említett pontjaiba foglalt megállapítások helybenhagyását az Alkotmánybíróság mellőzte.

8. Az Alkotmánybíróság - figyelemmel az OVB határozatának Magyar Közlönyben való megjelenésére - elrendelte e határozatának a Magyar Közlönyben való közzétételét.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lenkovics Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lévy Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Trócsányi László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András alkotmánybíró párhuzamos indokolása

Egyetértek a többségi határozat rendelkező részében foglaltakkal: az Országos Választási Bizottság 154/2007. (VI. 25.) OVB határozatának helybenhagyásával. Nem értek egyet azonban a többségi indokolás nagy részével.

1. Az Alkotmánybíróság hatásköre a jelen eljárásban is a Ve. 130. §-án alapul. Ebből következik - ahogyan azt az Alkotmánybíróság az OVB határozatait érintő kifogások elbírálása kapcsán már többször leszögezte -, hogy az Alkotmánybíróság eljárása alapvetően jogorvoslati jellegű, amelynek tárgya a jogorvoslattal érintett döntés jogszerűsége tartalmi és eljárási szempontból. Ennek a kérdésének a vizsgálata alapján megállapítható, hogy az OVB-nek az Alkotmánybíróság 32/2007. (VI. 6.) AB határozatában foglaltak értelmében nem volt más lehetősége, mint a kifogásokkal érintett döntést meghozni, vagyis a képzési hozzájárulás fizetésének kötelezettségét érintő kérdést tartalmazó aláírásgyűjtő ívet hitelesíteni.

2. Az idézett alkotmánybírósági határozatnak sem a rendelkező részével, sem pedig az indokolásával nem érttem egyet, amint az a határozathoz írott különvéleményemből kitűnik. Az abban kifejtettek most is érvényesnek tekintem. A jelen esetben azonban véleményem szerint nem az az eldöntendő kérdés, hogy tartható-e népszavazás a képzési hozzájárulás kérdéséről (erre a válaszom továbbra is nemleges), hanem az, hogy az adott körülmények között, az adott kérdés kapcsán jogszerű-e az OVB döntése. Erre a kérdésre magam is igenlő választ adok, vagyis az OVB döntése szerintem is helybenhagyandó, ezért egyetértek a többségi határozat rendelkező részével. Tekintettel azonban egyrészt az Alkotmánybíróság eljárásának jogorvoslati jellegére, másrészt arra, hogy ez már a harmadik döntés e népszavazásra bocsátandó kérdés hitelesítéséről, az Alkotmánybíróságnak nem kellett volna tartalmi kérdéseket vizsgálnia; az OVB határozatának helybenhagyása elegendő lett volna, [lásd pl. 25/1999. (VII. 7.) AB határozat, ABH 1999, 251, 256.; 63/2002. (XII. 3.) AB határozat, ABH 2002, 342, 344.] Ezt az indokolja, hogy az OVB határozata ellen benyújtott kifogások az Alkotmánybíróság 27/2007. (V. 17.) AB határozatára hivatkozással a népszavazási döntés kötőerejével kapcsolatos jogalkotói mulasztás okán az aláírásgyűjtő ív hitelesítésének

megtagadásán kívül, ebben az ügyben az Alkotmánybíróság által már érdemben elbírált kérdéseket vetnek fel újra. Függetlenül attól, hogy egyetértek-e az Alkotmánybíróság e tárgyban született korábbi döntéseivel, az Alkotmánybíróság ezeket a kérdéseket már eldöntötte, s ezeket alapul véve született meg az OVB határozata is. Mindez tovább erősíti azt a megállapításom, hogy az Alkotmánybíróságnak jelen esetben kizárólag az OVB határozatának az Alkotmánybíróság 32/2007. (VI. 6.) AB határozatán alapulását kellett volna vizsgálnia.

3. A többségi határozat 4. pontja szerint „a népszavazás kötőerejére vonatkozó szabályozás hiánya miatt a jelen kérdést illetően nincs helye az aláírásgyűjtő ív mintapéldánya hitelesítése megtagadásának”. Ezt kizárólag azért tudom elfogadni, mert az Alkotmánybíróság a kérdés hitelesítése kapcsán egyedül abban foglalt állást, hogy a népszavazásra feltenni kívánt kérdést tartalmazó aláírásgyűjtő ív hitelesíthető-e. Nem döntött azonban arról, hogy az Alkotmánybíróság 27/2007. (V. 17.) AB határozatában megállapított alkotmányellenes mulasztás milyen hatást gyakorol a népszavazási eljárás további lépéseire.

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

A párhuzamos indokolás 1. és 3. pontjához csatlakozom:

Dr. Lévy Miklós s. k.,
alkotmánybíró